

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KIBERNETINIO SAUGUMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“**

PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-18-1815; TAIS NR. 18-11738(2))

2018-11-22 Nr.NV-3087

Vilnius

Įvertinę Projekto ir juo tvirtinamų Ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo metodikos (toliau – Metodika), Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašo (toliau – Aprašas) ir Nacionalinio kibernetinių incidentų valdymo plano (toliau – Planas) atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Projekto:

1. Siekiant įstatymų peržiūros kompleksiskumo, teisėkūros ekonomiškumo, taip pat vengiant nepagrįstai didelio atskirų teisės aktų skaičiaus, atskirų fragmentiškų pakeitimų, Vyriausybės priimami įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai turėtų būti kodifikuojami pagal konkretų įstatymą, įgyvendinamo įstatymo reguliuojamų santykių pobūdį, t. y. dėstomi viename Vyriausybės nutarime (žr. pvz., Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimas Nr. 149, Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496, Vyriausybės 2018 m. balandžio 25 d. nutarimas Nr. 403). Dėl šių priežasčių siūlome Metodiką, Aprašą ir Planą tvirtinti ne atskiru Vyriausybės nutarimu, o papildyti Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimą Nr. 818 „Dėl Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos patvirtinimo“ arba šiuo nutarimu patvirtintą Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją perkelti į Projektą.

2. Projekto 2 ir 3 punkte formuluojant pavedimus ir siūlymus, tikslinga nurodyti terminus per kuriuos institucijos turi įvykdyti pavedimus ar siūlymus. Tuo būtų užtikrintas reikalingų atlikti veiksmų savalaikiškumas ir kontrolės galimybė.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Metodika keičiamas ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros identifikavimo procesas ir atsakingos institucijos, bei siekiant užtikrinti nenutrūkstamą ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojų teisinio statuso apibrėžtumą, siūlome įvertinti pereinamųjų nuostatų įtvirtinimo Projekte poreikį.

Dėl Metodikos:

1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo 5 straipsnio 3 punkte nurodoma, jog Vyriausybė tvirtina ypatingos svarbos informacinės

infrastruktūros *identifikavimo* metodiką, tokia formuluotė vartojama visame įstatymo tekste. Siekiant užtikrinti teisės aktuose vartojamų formuluočių suderinamumą, siūlome patikslinti Metodikos pavadinimą ir atitinkamai visame tekste vartojamą formuluotę.

2. Kibernetinio saugumo įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje nustatyta, kad kriterijai, kuriais remiantis vertinama, ar šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytas neigiamas poveikis yra didelis, nustatomi ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros identifikavimo metodikoje. Metodikos 6.5 papunktyje nurodoma, kad infrastruktūros objektų, kurie, atsižvelgiant į atsakingos institucijos vertinimą ir klausimyno kriterijus įvertinami 16 ar daugiau balų, teikiamų paslaugų sutrikdymo neigiamas poveikis yra didelis, todėl šie infrastruktūros objektai nustatomi kaip ypatingos svarbos infrastruktūros objektai. Metodikos 6.2 papunktyje nurodoma, jog atsakinga institucija kreipiasi į instituciją, įstaigą, įmonę ar jos struktūrinį padalinį, kurie yra infrastruktūros objektai, ar į infrastruktūros objekto valdytoją, kai infrastruktūros objektas yra įrenginys ar įrenginio dalis, prašydama atlikti visų jo valdomų 6.1 papunkčio nustatyta tvarka nustatytų infrastruktūros objektų svarbos vertinimą ir užpildyti Metodikos 2 priede pateiktą klausimyną. Atkreipiamo dėmesį į tai, kad Metodikos 2 priedu yra tvirtinamas Infrastruktūros objektų, užtikrinančių ypatingos svarbos paslaugų teikimą, vertinimo klausimyno formos pavyzdys. Dėl to, mūsų vertinimu, Metodika nėra įgyvendinamos Kibernetinio saugumo įstatymo 2 straipsnio 18 dalies nuostatos ir kyla klausimas, kas tvirtina klausimyną, kuris turi būti užpildytas Metodikos 6.2 papunktyje nustatyta tvarka.

3. Metodikos 1 punktą tikslintinas papildant, kad Metodikoje yra nustatomas ne tik ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo procesas, bet identifikavimo (vertinimo) kriterijai.

4. Metodikos 3 punktą tikslintinas atsisakant perteklinių nuorodų į Metodiką, pavyzdžiui, *Metodikoje nustatytą, Metodikoje nurodytuose*.

5. Metodikos 6.2 papunktyje pateikiama nuoroda į Metodikos 6.1 papunktyje nustatytą tvarką, tačiau minėtame papunktyje infrastruktūros objektų nustatymo tvarka nėra nustatyta. Siūlome tikslinti minėtus papunkčius arba atsisakant nuorodos, arba Metodikos 6.1 papunktyje atskleidžiant, kokia tvarka Atsakinga institucija nustato infrastruktūros objektus.

Be to, Metodikos 6.2 papunktyje daroma nuoroda į Metodikos 2 priede pateiktą klausimyną tikslintina, nes Metodikos 2 priede pateiktas *klausimyno formos pavyzdys* (analogiška pastaba dėl Metodikos 8.1 ir 9.1 papunkčių).

6. Metodikos 6.5 papunktyje apibrėžiant kriterijų įvertinimą vartojama formuluotė „*balai*“, nors Metodikos 2–5 prieduose vartojama formuluotė „*suminis svarbos balas*“. Siekiant teisės aktų aiškumo siūlome suvienodinti vartojamas formuluotes.

7. Siekiant užtikrinti teisėkūros aiškumo principą, siūlome patikslinti (papildyti) Metodikos 8.3 papunktį arba Metodikos III skyrių nustatant, kaip vyksta atsakingos institucijos ir atsakingo valdytojo pozicijų derinimas, apibendrinimas, galutinio sprendimo priėmimas esant nesutarimų, ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros įtraukimas į sąrašą (analogiška pastaba dėl Metodikos 9.2 papunkčio ir 9.4 papunkčio).

8. Metodikos 8.5 papunktyje nustatyta, kad tuo atveju, kai ypatingos svarbos paslauga teikiama dviejose ar daugiau Europos Sąjungos valstybėse narėse, atsakinga institucija konsultuojasi su Europos Sąjungos valstybių narių institucijomis, tačiau nei Projekte, nei Projekto lydimajame medžiagoje nėra atskleista, konsultavimosi procedūra, terminai, galimi sprendimai. Siūlytume įvertinti (pagrįsti), ar nėra tikslinga išplėsti (paaiškinti) minėtos nuostatos reguliavimo dalyką.

9. Kadangi ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros ir jos valdytojų sąrašas yra tvirtinamas Vyriausybės nutarimu, siūlytume atitinkamai patikslinti Metodikos 10 ir 11 punktą, juose po žodžio „*Vyriausybės*“ įrašant žodį „*nutarimu*“.

10. Siekiant užtikrinti Metodikoje vartojamų formuluočių suderinamumą, siūlome vienodai apibrėžti terminų skaičiavimo pradžią, pvz., nurodant, kad terminas skaičiuojamas nuo atitinkamo veiksmo atlikimo dienos (Metodikos 6.3, 8.2, 10 ir kt. punktuose (papunkčiuose)).

11. Metodikos 12 punkte tikslintina vartojama formuluočių „*steigiama nauja infrastruktūra*“ derinant ją su Kibernetinio saugumo įstatymo 2 straipsnyje ar Metodikos 2 punkte apibrėžtomis sąvokomis.

12. Metodikos 3–5 prieduose Kibernetinio saugumo įstatymo 2 straipsnio 4 ir 14 dalyse apibrėžtų ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros ir ryšių ir informacinės sistemos galimi komponentai įvardijami nauja formuluočių „*tipas*“. Siekiant užtikrinti teisės akto nuostatų aiškumą ir išvengiant dviprasmiško jų interpretavimo, siūlome vartojamos formuluočių „*tipas*“ turinį paaiškinti (įvesti trumpinį, apibrėžti ar pan.).

Dėl Aprašo:

1. Įvertinus Aprašo 4.1 papunktį, kyla klausimas, atsakingu asmeniu gali būti paskirtas fizinis ar ir juridinis asmuo. Siekiant teisės aktų aiškumo, šiuo aspektu siūlome patikslinti Aprašo 4.1 papunktį.

2. Siūlome įvertinti, ar Aprašo 4.5 papunktyje įvestas trumpinys *kibernetinio saugumo dokumentai*, šį trumpinį siejant tik su teisės aktais, reglamentuojančiais valstybės informacinių išteklių ar ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros kibernetinio saugumo politiką ir jos įgyvendinimą, atitinka kibernetinio saugumo subjektų kompetencijos ribas visų Aprašo nuostatų kontekste.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 2 punktu yra nustatoma tik galimybė Aprašo nuostatas taikyti kaip rekomendacines ir kitoms informacinėms sistemoms, mūsų vertinimu Aprašo 2 punkto nuostatos yra perteklinės, nes ir nesant tokios nuorodos, institucijos gali remtis Aprašo nuostatomis siekdamos užtikrinti ryšių ir informacinių sistemų kibernetinį saugumą.

Dėl Plano:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Plano 14.3 papunktyje nurodyti atlikti veiksmai nėra skubūs ar turintys didelės reikšmės, siekiant užtikrinti racionalų žmogiškųjų ir kitų išteklių naudojimą, siūlome formuluotę „kalendorinio mėnesio 1 dieną“ pakeisti formuluote „kalendorinio mėnesio pirmą darbo dieną“

2. Mūsų vertinimu Plano 7, 30 ir 40 punktuose siūlomos nuostatos laikytinos Nacionalinio kibernetinio saugumo centro darbo organizavimo taisyklėmis ir nėra būdingos norminio pobūdžio teisės aktams.

3. Plano 43 punkto nuostata, kad krašto apsaugos ministras ne vėliau kaip per 24 valandas nuo Plano 41 punkte nurodytos informacijos gavimo teikia Vyriausybei pasitarimo protokolo projektą, kuriuo siūloma kibernetinį incidentą pripažinti kibernetinio saugumo krize, neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 59 punkto, kuriame nustatyta, jog Vyriausybės pasitarimus šaukia ir jiems pirmininkauja Ministras Pirmininkas, 60 punkto, kuriame nustatyta, jog Vyriausybės pasitarimo darbotvarkė kartu su pasitarimo medžiaga (darbotvarkės ir pasitarimo medžiagos skaitmeninėmis kopijomis) skelbiamos Vyriausybės kanceliarijos dokumentų mainavietėje ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Vyriausybės pasitarimo, ir 62 punkto, kuriame nustatyta, kad Vyriausybės pasitarimo protokolą rengia Vyriausybės kanceliarija. Šiame kontekste atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 37 straipsnio 1 dalį Vyriausybė valstybės valdymo reikalus sprendžia posėdžiuose visų Vyriausybės narių balsų dauguma priimdama *nutarimus*, o Vyriausybės darbo reglamentas leidžia Ministrui Pirmininkui, o jeigu jo nėra, – einančiam Ministro Pirmininko pareigas arba jį pavaduojančiam ministrui sušaukti Vyriausybės posėdžius skubos tvarka (63 punkto trečia pastraipa).

4. Tikslintinas Plano 25.12 papunktis, kadangi šiame papunktyje nurodomame 24 punkte nėra nustatyti informacijai keliami reikalavimai.

5. Sistemiškai vertinant Plano 10 punkto, 14.3 papunkčio, 55 punkto, 56.3 ir 56.4 papunkčių nuostatas, manome, kad nuostatos su dėl nereikšmingo poveikio kibernetinių incidentų vertinimu yra tarpusavyje prieštaringos, todėl tikslintinos.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė

Žygimantas Daukša, tel. +370 706 63731, el. p. zygimantas.dauksa@lr.lt